מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להכיר את ארבעת מסלולי הסוגה ואת המאפיינים הייחודיים של כל אחד
- לשייך מושגים מתאימים לכל סוגה
- לתרגל תכנון כתבה מרכזית וכתבות משנה לפי הסוגה הנלמדת

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א' – מושגים לפי סוגה

- 1 – ד (דיאלוג והערות במה)
- 2 – ג (דובר, דימוי, מטפורה)
- 3 – ב (דמות דינמית ונקודת מבט)
- 4 – א (תפנית וסוף פתוח)

חלק ב' – שאלות אמריקאיות

1. ב – מספר שמסביר לנו
2. ב – שניים
3. ב – התרכזות ברגע אחד, דמות אחת ותפנית אחת
4. ג – רומן או נובלה
5. ב – לזהות את הדובר עם המשורר באופן אוטומטי
6. ב – הן מקור חשוב למידע

חלק ג' – נכון או לא נכון

1. נכון – כתוב בדף שצוות עובד על 3 סיפורים
2. לא נכון – כולם כותבים על אותה יצירה אבל מזוויות שונות
3. נכון – כך מוסבר בדף על מסלול השירה
4. לא נכון – ההנחיה היא להתמקד באירוע מכונן אחד, לא בתקציר
5. לא נכון – התפנית היא לב הסיפור הקצר ואסור לפספס אותה
6. נכון – מבנה זה חוזר בכל ארבעת הדוגמאות

חלק ד' – השלמת משפטים

1. בחדר
2. שירים
3. מקומות
4. חדשות
5. סירבה
6. תפנית

חלק ה' – סידור שלבים – בניית כתבה מרכזית

- 1. בחרו מסלול סוגה ויצירה אחת או יותר
- 2. אתרו מושגים מתאימים מתוך רשימת המושגים של המסלול
- 3. בחרו אירוע, דמות או תופעה מרכזית לכתבה
- 4. כתבו כתבה מרכזית עם ציטוטים קצרים ומושגים
- 5. הוסיפו כתבות משנה מזוויות שונות
- 6. כתבו דבר עורכים עם תובנה ומחלוקת

חלק ו' – כתיבה פתוחה

- 1. התלמיד/ה בוחר/ת מסלול מתאים, מציע/ה זווית ברורה ושונה מהכתבה המרכזית, ומשלב/ת לפחות מושג אחד רלוונטי מהרשימה
- 2. בשירה: לא לזהות דובר עם משורר, לא להתמקד רק בחרוז ומשקל, לא להסתמך על שיר אחד. בדרמה: לא לסכם מערכות בלי זווית, לא לשכוח הערות במה, לא לצטט ציטוט ארוך

כרטיס יציאה – מה לחפש

- בדרמה אין מספר, רק דיאלוגים והערות במה; ברומן יש מספר
- כל מושג מתוך: דובר בשיר, דימוי, מטפורה, האנשה, תקבולת, מוטיב, חרוז, משקל
- כי המטרה היא זווית עיתונאית ממוקדת ולא סיכום כללי של העלילה

טיפים להפעלה:

- לפני התרגול כדאי להציג שוב את ארבעת המסלולים בקצרה ולוודא שכל תלמיד יודע באיזה מסלול הוא עובד
- אפשר לחלק את התרגול לפי מסלול הסוגה שבו עובד כל צוות בפועל
- בחלק הפתוח כדאי לעודד חיבור בין המושגים הייחודיים לבין הכתבה שהתלמיד מתכנן לכתוב בפועל

דף תרגול: מסלולי סוגה בעיתון הספרותי

דף התלמיד/ה **עולים חדשים**

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

יש ארבעה סוגים של יצירות: מחזה, שירים, ספר ארוך, או סיפורים קצרים. לכל סוג יש כללים אחרים לכתיבת העיתון.

מילון קטן:

דיאלוג	שיחה בין דמויות במחזה
דובר בשיר	מי שמדבר בתוך השיר, לא תמיד המשורר
דמות דינמית	דמות שמשתנה לאורך היצירה
תפנית	רגע שבו המצב בסיפור משתנה בפתאומיות
אירוניה	פער בין מה שמצפים לו לבין מה שקורה באמת
כתבה מרכזית	הכתבה המובילה שמחברת בין חלקי העיתון
כתבת משנה	כתבה קטנה יותר שמרחיבה זווית אחת
דבר העורכים	הטור המסכם עם תובנה ומחלוקת

1 חלק א' – מושגים לפי סוגה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. דרמה	____	**א.** תפנית וסוף פתוח
2. שירה	____	**ב.** דמות דינמית ונקודת מבט
3. רומן או נובלה	____	**ג.** דובר, דימוי, מטפורה
4. סיפור קצר	____	**ד.** דיאלוג והערות במה

2 חלק ב' – שאלות אמריקאיות

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה חסר במחזה?

א) דמויות ב) מספר שמסביר לנו ג) דיאלוג ד) קונפליקט

2. כמה שירים כל אחד מביא?

א) שיר אחד ב) שניים ג) שלושה ד) ארבעה

3. מה המיוחד בסיפור קצר?

א) עולם שלם עם הרבה דמויות ב) התרכזות ברגע אחד, דמות אחת ותפנית אחת

ג) זמן ארוך ומקומות משתנים ד) אין בו קונפליקט

4. באיזה מסלול הדמות משתנה?

א) דרמה ב) שירה ג) רומן או נובלה ד) סיפור קצר

5. מה לא נכון לעשות בשירה?

א) לכתוב יומן מסע ב) לזהות את הדובר עם המשורר באופן אוטומטי ג) להביא שני שירים

ד) לכתוב טור דעה

6. למה הערות הבמה חשובות?

א) הן לא חשובות ב) הן מקור חשוב למידע ג) הן רק קישוט ד) הן מחליפות דיאלוג

3 חלק ג' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	במסלול סיפור קצר כותבים על שלושה סיפורים שונים.	☐	☐
2	בדרמה כל חברי הצוות כותבים על יצירות שונות.	☐	☐
3	בשירה 'החדשות' הן מצבים פנימיים כמו בדידות וגעגוע.	☐	☐
4	ברומן או בנובלה הכתבה המרכזית מתמקדת בתקציר של כל הספר.	☐	☐
5	בסיפור קצר חשוב לפספס את התפנית ולהתמקד בתיאור הדמויות.	☐	☐
6	בכל המסלולים יש דבר העורכים עם תובנה ומחלוקת.	☐	☐

4 חלק ד' – השלמת משפטים

השלימו את המילה החסרה.

1. במסלול הדרמה העיתון מדווח כמו כתב שנמצא _____ .

2. במסלול השירה כל חבר צוות מביא לפחות שני _____ .

3. ברומן יש דמויות רבות, זמן ארוך ו _____ משתנים.

4. בסיפור קצר הכתבה המרכזית מציגה את הסיפורים כסדרת _____ .

5. בדרמה על אנטיגונה, הכתבה המרכזית נקראת 'המלך גזר, האחות _____'.

6. מושג חשוב בסיפור הקצר של פרץ הוא _____ וסוף פתוח.

5 חלק ה' – סידור שלבים – בניית כתבה מרכזית

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	בחרו מסלול סוגה ויצירה אחת או יותר
☐	כתבו כתבה מרכזית עם ציטוטים קצרים ומושגים
☐	אתרו מושגים מתאימים מתוך רשימת המושגים של המסלול
☐	כתבו דבר עורכים עם תובנה ומחלוקת

☐	בחרו אירוע, דמות או תופעה מרכזית לכתבה
☐	הוסיפו כתבות משנה מזוויות שונות

6 חלק ו' – כתיבה פתוחה

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. בחרו מסלול סוגה אחד (דרמה, שירה, רומן או סיפור קצר) ותכננו כתבת משנה אחת: מי הדמות או הדובר, מה הזווית, ואילו מושגים ישולבו בכתבה.

2. הסבירו במילים שלכם מה ההבדל בין 'שימו לב' (הטעויות) של מסלול השירה לבין 'שימו לב' של מסלול הדרמה.

כרטיס יציאה

מה ההבדל המרכזי בין מסלול הדרמה למסלול הרומן מבחינת המספר?

תנו דוגמה למושג אחד שמתאים במיוחד למסלול השירה.

למה חשוב לבחור אירוע אחד ברומן ולא לכתוב תקציר של כל הספר?

איך הרגשתי בשיעור? 😕 😐 🙂 😀